

KRJELA 20

Klub mladých autorov pri Knížnici G.F. Belopotockého v Liptovskom Mikuláši

Nad'a Kubányová

ospalosť na štvrtú

1.
hop, sadla si do klobúka
biele háanky zaborila
z hlavy mi ho stále sfúka
víchrica, žena nemilá

stojím v stípe
posolený, pocukrený
pichá ma v kolene
milosť odfúknutej ženy

2.
stoja za sebou
driečne muchotrávky
budú odkopnuté
ich červené hlávky

biele hlúby
parazodňauniká
privedú nás do záhuby
biť či nebiť, človeka

3.
olejom nasiakla vonným,
horúcim, spiaca krásavica
tvár ženie vodu na mlyn
meno z atramentu vycicia

je nemo: podchvíľou
veveričky v stromoch
menia skupenstvo
reč púšťa po prúde

4.
odrazila si z boka kus
handričkou utiera z dlážky
latku preskakuje
brúsi prvé zuby

v poslednej zime
ševelí v istom podbeli
nezabudli na teba,
nasušili šípky

* * *

črevičky v mláke
pod lupou obnažené
byť jednou bunkou

vo vreci

vysypal si vrece
a pod plece zložil si ho
na zemi v kope smetí
zareval si na popol:
„fénix, napi sa!“

v oku sa zahniezdil pavúk
a popretkával celú sietnicu
odvtedy hľadáš na mesiac ako na
pizzu
je jeseň: jazyk treba poorať

aby v ňom cudzí dych mohol
zimovať
a čo sa pohárikov týka:
rozbi ich: nech tvoj bozk je pre
druhého dýka:
nech sa červené more z úst do
úst prelieva
a mušle odkladaj do chleba

* * *

jedna drobná kiahňa
rozkvitla v nasvietení
zväčšovacieho zrkadla
ostane po nej jazva
skrytá pod neposlušnými vlasmi
po polnoci vo vankúši jak
v mlynčeku na sny

malá jazva po kiazni
od bosých nôh cez boky po
priškrtenie v páse
v dvoch smeroch beží po zipse

hlbšie po polnoci od severu na
juh
ležiac v malinčí
pučali nám bradavky:
radary vody
aby po kolene a v teplotách
na severe kosodreviny smädol
mach
(september 2002)

hurá

obzri sa –
neobzeraj sa
zo striech sa zosúva sneh

miesto odtrhnutia lavíny je
neznáme
ostali len obnažené svište –
spiace zimným spánkom

miesto dopadu je neznáme
na ticho „po“ si nikto nepamätá
sprádzali ho nečujné kroky,
nezanechávajúce stopy

čo je pod šupkou?
dužina, znela by bežná odpoveď
bezzvzdušný priestor –
koľkokrát sa zabudneme
nadýchnuť
a topíme sa v lyžičke vody

no potom, stúpame do kopca,
ktorý s našimi krokmi rastie,
no nemá nadmorskú výšku
a my nemáme kompas
a mnoho sínc – na pravé poludnie

dúfanie

v karamelovom cukríku
je ukrytý jeden sladký pocit
jediná slasť,
ktorú nerozpáraš,
lebo súradnice chuti
sú do seba sa množiace štvorce,
jeden vedľa druhého
množia sa na pokožke
vlasý a ihličie
ihličie a vlasý.

o schod vyššie – lievik

ním preteká – do hrdlá
vyteká – špirálovito – po závite
otočný pohyb – zakrútiť – vykrútiť

žiabre bez kyslíka
po prúde tečie, obmýva korytá,
bezzvukné kŕkanie
vylisované na chodníku

dno s dnom sú dve dná
a ty dvojdná – na vrchole
priam na pupku

vráskavieš, pokropená nepukáš

obrátены lievik

dieťa vo fľaši
ako v maternici
pôrodné cesty
nanovo vyasfaltované

niet odpočinkového pľacu:
zvodidlá nahradili rodidlá
rýchlosti neexistujú
na konci pupočníka značka stop

niet prednosti na križovatkách
len kolesá bežia vpred –
– bez cúvnutia

Radka Berešíková

* * *

keď sa naštvem
nájdem sa
pod obrazom
pravdy o sebe

* * *

nie som v tvojej mysli
srdce klope na
dvere
kto mi predpovedal
takú dlhú krutú zimu

* * *

čia to
bude vina
keď rozbije
sa fľaša vína
minie ma
vlastná rieka
ostane
spomienka
komu budem
vyčítať na sklonku
večera
za toľko
prespatých nocí

komu to mám vykričať
keď tak málo prosím
všetko mi chceš
dať
to ja neviem
čo a ako
Ti to povedať
moja milá
prečo si ma
neprosila
čia to bola
vina
rozbila si
fľašu vína
pred Tebou
zastanem
v nemom
úžase
Ty chceš si
dať mi
veci úžasne
v Tvojich
očiach
zbadala
som vinníka

nežná

sľúbila som si
lásku
sľúbila
poznať pravdu
o sebe
sľúbila som si
slobodu
a stratila kľúčik
od reťaze
sľúbila som si
preskočiť múr
a zľakla sa
svojho tieňa
sľúbila som si
pozberať črepiny
pre šťastie
no zrkadlo stále
pozerá do mojej
tváre
sľúbila som si
šťastie
no zabudla som
že lampa rada spáli
moje krídla motýlie

sľúbila som si
zdravie a zabudla
som na človeka
v krehkej hline
sľúbila som si nehu
a porezala sa
o tvoje srdce

* * *

ak prijmem
temnotu
tejto noci
ráno mi
hviezdy
samé
spadnú
do dlaní
a ja
osamelý
pútnik
opäť nájdem
stratený
pokoj a dobro
želanie nočnej
rosy

Stanislav Kaľavský

agresívne ráno

noc celkom zbledla
vylomila si posledný zub
na ružovom Východe tureckého medu

ľudstvo je popletené ránom
otlačené červené líce
po spánku
nastavuje agresívnemu dieťaťu
skús nenakojiť bábätko deň

večer natáhuješ harmoniku svojej disharmónie
a v opačnom pohybe
vlepiš bezmocnú autofacku budíku
chudák
aj tak nemôže zazvoniť ináč
ako si ho dobrovoľne nastavíš

výlet

šípkový ker vie vypichnúť nafúkané nálady
stromy sa zvrchu dívajú na moju plešinu
prepustia trochu menej svetla
na starnutie
potôčik poumýval okruhliaky
na počesť mojej prechádzky
ponasávané machové koberce
zmäkčujú prísnosť hory
a hříby
farebné terče ostrozraku nelesného človeka
zákazy vjazdu pre pokrivený vkus
múdry neporiadok živej estetiky
prepletenej plodnosti
čistej nesterilnosti
vôňa pokrstená rozkladom
trochu zahanbuje dobrý parfum civilizácie
učí to aj skromnosti
keď si po výlete nájdem plné vrecká
voňavého ihličia

v tejto ulite šumí problémové more

tupým koncom pohľadu
si prezerám tvoje vône
presne na konci tône
práskam bičom
tam to znie
ako zákruta
nie odbočka
toto nepočká
toto sa stáva keď človek
nie je sám
si pri mne aj keď nie si
prisahám
si Moja aj keď patíš inému

prepichnutá zbierkou motýľov
rozkročená nad problémom
ako zasnežené stromy v parku
mi kývaš odseknutou rukou
jesenného kabátu

si ďaleko

si ďaleko ako radosť
skúmam svoje meno
v nebezpečných hrách
keď už nemám teba
nemám ani strach

si ďaleko ako láska
spíte v jednej posteli
sám nemôžem zaspať
nie tak ľahko ako deti
ťažko ako dospelí

si ďaleko ako pokoj
vlastné srdce ma bije
šťastie s tebou je
vodorovné
trochu jedu v hrote kopije

si ďaleko ako rovina
za kopcom premáraných večerov
tak uslzivo spomínam
ráno je smutné trochu veselo

si ďaleko a predsa Moja
vzácný hosť
príď po mostoch môjho nepokoja
ukolísať nespavosť

prosím pannu o poctivosť

vplieťaš mi do vlasov
červené žilky mojich očí
páli ma
tvoja oblečená koža
hranica
ktorú neprekročím
zmrznuté slzy

meteory z mojej planéty
nemajú silu
zmeniť tvoju dráhu
na moju Drahú
tvoje vône sú
moje zabudnuté dotyky
nevyzliekaj ich
pred nikým
neukazuj ich
nebrúsenú krásu
zahalenú iba do
nežnosti
tvojho
zastretého hlasu

túlam sa po nociach

noc mi vypichla dve oči
už nič nevidím
iba vidiny
túlam sa vypichnutý s mojou krehkou mocou
podkýňam sa o kamene aj o rovnú zem
aj tak sa bránim pred pomocou svetla
už dosť ilúzií ste mi pobrali
vy luxy
ja sa radšej pobalím

s rozbitými kolenami
s drobným skálím v dlaniach
túlam sa s mojou nocou
iných pannou spania
cítim viac bolesti života aj tmy
posúďte sami
či sa občas nezotmí

vonku je noc vo vnútri moc
toho čo nestíham cez deň

že som nedostal pusu
že mám rozmediálnu hlavu
že existuje more
že niekomu zdrhli starosti
aj keď ich má dosti
(džamore)
strom rastie na jednom mieste
zúrivo rátam sekundy na červenej

o čo viac som stihol a premeškal menej
prenáhli som sa pri náhlení
a niekto „pokojne“ poslednú stovku rozmení
dá si pivo
asi mu chutí
možno iba zabúda
pri zabudnutí

ďakujem ti moja kamarátka noc
oči predsa ráno dorastú
zajtra sa na smrť uponáhľam
potom stretneme sa
zase tu

čo mi vrta v hlave keď nemôžem zaspáť

o čom sa rozprávajú v mravenisku
čo vonia kvetom na nabrúsenej kose
o koľkej treba variť malinový džem
čo si myslí kapor o vianočnom strome
koľko kociek ľadu treba na hokejový štadión
čo uprednostňujú komáre kolky alebo triatlon
na čo najradšej spomínajú snežienky
bolo to v októbri keď vynašli pästný klin
koľko slzičiek vytečie na kilo koksu
čo zhorelo v popolavých volavkách
ako tigre oslavujú meniny

ale hlavne kde zaspal môj spánok
a mňa zas nechal v štichu

bud' rád, že sa ti aspoň pekne sníva

keď bežím tak spím
keď sneží na púpavy
sníva sa mi bez prípravy
o chvíľu oheň olizuje zmrzlinu
ani keď snívam nemyslím na inú
oriešky lúskajú sa na zábradlí
v zahmlenom zrkadle sa odzrkadlí
že sen je čo by malo byť
keď vstanem a musím sa odokryť
zistím že je čo by nemalo
zo sna mi ukázali nemálo
ale málo urobili

aby som mohol v chvíli
keď sa mi sníva
skutočne žiť
bolí ma z toho hriva
že sny sú iba lieky noci
a vo dne sú mi v ceste
iba obyčajné veci
v obyčajnom meste

rozkazovací spôsob pripúšťajúci otázniky

mám rád ticho
buď ticho aj
krásne rozprávaš
radšej rozprávaj
mám ťa rád
ako niekto psa
mám sa ťa báť
či iba obávať
zobleč sa
nie zostaň oblečená
do mojich snov
veď ty si žena
za zástup otrokov
naprav si vlasy
vlákienka túžby
komunálne služby
to nezvládnu
pozvi ma dnu
uvar mi čaj
ja ťa rešpektujem
ty ma počúvaj
žime si v súlade
ako dve korčule
na ľade
jeden čihí druhý hota
ostatné odkukáme
zo života
hmyzu
aj tí sa ustavične
hryzú

zaokrúhlene

zaokrúhlene bez detailov

vidíme štatisticky presne
zaokrúhlene tresnem
päšťou po stole
zabil som dve muchy
zaokrúhlene nula
iba ak bola jedna gravidná
potom buď sto alebo desať
mucholapku už netreba vešať
stačí sa dohodnúť
či zaokrúhliť dole
či nahor
či im nepostaviť
tábor
skoncentrovať sa na muchy
nedobiehať plané predtuchy
nehrabať sa v minulosti
keď z táborov sa nevrátilo domov
zaokrúhlene pár miliónov

smútočná reč

bol chronický estét
nik tak profesionálne nežul žuvačku
ešte aj túžby mal zo silikónu
slušivý tik na ľavom oku
pravé ucho mu prevŕtala zlatá húsenica
kvôli symetrii
oslňujúco kríval v návale poctivosti
keď sa pozabudol hrať na seba
stiesnenej úprimnosti mu popraskali
švíky na maturitnom obleku

kvapka úprimného potu
na vyblýskanú topánku
nehoda s papierovou vreckovkou

čo ešte povedať nad jeho hrobom
poriadne ho zahrabte
aby sa už neobjavil
ani v jednom z nás

veľkomesto

buchty pod parou
noblesné kontesy

a trošku pritesný
tón do môjho sluchu
primerane sa buchnúť
laktom do davu
menší o obavu
z veľkomesta

veža gotického chrámu
do kríža zakosil polmesiac
ako kosák do kladiva
pekné miesto na reklamu

literárne syndrómy

táto báseň mala zostať nenapísaná
tento deň mal dlhšie dozrievať
nepadať hneď do básne
s nahou tvárou
prechladnutou od nápadov
nápadnou ako tento básnik
čo v žiadnom prípade nemal začať písať
mohol zostať básnikom aj bez básničiek
volavkou na zavolanie
a bocianom na počkanie
mohol byť radšej ohýbačom železa
a nie advokátom neohybných slov bez svalov
zvonkohrou na pohrebe rozprávok
a povestí so zlou povestou
čo však s vnútornou potrebou s vonkajšími následkami
keď sa papier tomu nevzpiera
tak píše píše
ubližuje nielen sebe
zaoberá sa nieže celkom až literatúrou
ale predsa ak si sa dostal až sem
tak ty si zase chronický čitateľ

to je iba básnička

vidím mierové rokovacie stoly
úspechy nepriateľských strán
trošku sa toho bojím
asi sa príliš zamýšľam
vidím hlavne hlavne
čo keď to nevidím správne
vidím priveľa peňazí

v primálo vreckách
oni primálo v tých svojich
a za prachy to iste stojí
vidím misionárov v kutniach zelených
sú takí správne strelení
vidím bolesť treba odvahu
či radšej zomrieť pomaličky od hladu
nevidím no tuším hektáre nenačatých mín
odletí hlava noha ruka mňa to nebolí
vidím hlad
u nás v USA v koši plno jediva
radšej sa tam dlho nežívam
druhá vojna bola strašne dávno
určite nie v tomto storočí
až to bije do očí
ako nám chýba globálne vzrušo
máme kopec tupohlavých ostrých mužov
chýba nám len byťka uránu
ostatní si vychutnáme tú ranu
5 000 000 000 obetí
svet rýchlo správa obletí
len či ešte bude svet
či bude koho obletieť
sme na pokraji pokraja
je to len kúsok do raja
voľakto si nás stvoril na svoj obraz
asi to bol picasso
mal svoj názor
na krásno

vidíte čo všetko vidím
nevidím kde je logika
mňa sa to ale netýka

Krjela. Časopis Klubu mladých autorov pri Knižnici Gašpara Fejérpataky-Belopotockého v Liptovskom Mikuláši. Číslo 20. Autori tohto čísla: Naďa Kubányová, Radka Berešíková, Stanislav Kaľavský. Zostavila: Anna Ondrejková. Vydala Knižnica Gašpara Fejérpataky-Belopotockého v Liptovskom Mikuláši. Január 2007.